

nere i samme nummer følger et forrygende samspil mellem tenorsax og trommer, og det afløses af *Søkvens*, som indledes med hviskende stemmer og »vandlyde«. *Mystikpunkt* bruger mørkere klangfarver, blæserakkorder over en »sær« basostinat og med tenorsax-solo. *Chaa*s er i lang tid et flydende, pulsløst univers, synth-klange der undervejs tilføjes flere og flere enkelte indfald fra saxer og percussion, som så udvikles, samles og kulminerer i et eksplosivt, gigantisk lydsceneri. Det afsluttende *Naked beauty chorus* er et kor af stemmer, et karakteristisk udtryk for Primi-universet – som vel at mærke ikke forbliver deres, men netop åbner sig for den, der vil lytte til det.

Man taler en del om New Age-musik nu. Primi Bands/Marilyn Mazurs musik lader sig ikke beskrive med en etiket. Men vital energi, organisk helhed, smittende livsglæde berettiger den måske til 'New Age'-betegnelsen mere end så megen anden musik, der sælges under det prædikat. *Primi* kan faktisk bære det.

* de 10 kvinder er: *Annette Bork Andersen* (bas, bambusfløjte), *Cæcilia Glode* (trommer, sang, marimba), *Trine von Bülow* (congas, percussion), *Dorte Skovgård* (perc., indisk banjo, mridangam), *Lise Dynnesen* (klaver, harmonium, dx7-synth.), *Cathrine Nordseth* (sang, sangsolo, bas), *Marianne Schultz* (tenorsax, soloer, bambusfløjte), *Lotte Anker* (sopran- og tenorsax, soloer, sang), *Gudrun Sørensen* (shenai, fløjte, tenorsax), *Marilyn Mazur* (trommer, marimba, orgel, klaver, sangsolo).

DEBAT

»Der er for alvor gået Poul Reumert i den« – om folkemusik og »folk«

Kære Henrik Adler.

Jeg har læst dit indlæg i sidste nummer af modspil, og husker vores samtaler udmærket. Jeg synes dog, at du skøjter for meget på overfladen og har derfor besluttet at svare.

For at vide hvad jeg snakker om, vil jeg starte med at definere.

Folkemusik eller traditionel musik er for mig musik der skal defineres efter sin funktion.

Sømandens sange når han satte sejl, malkepigens når hun malkede, spille-mændenes melodier når de filede løs midt i en hoben svedende, dansende mennesker, har den fælles funktion, at sangene og melodierne er vigtigere end de mennesker der tilfældigvis er sammen om dem, og at sangene har en funktion.

Den afgørende forskel er, at den musik og de sange vi hører på bl.a. festivalerne, hænger uløseligt sammen med de folk der spiller. Musikerne og sangerne optræder, oftest gennem et forstærkeranlæg. Funktionen er blevet en anden, men jeg synes ikke man kan snakke om dårligere eller bedre, bare en anden. Efter den her teori kan en Abbasang godt være folkemusik afhængigt af hvor den bruges. Hvis vi synger den sammen når vi plukker jordbær er det folkemusik. Dialektikken har altid fungeret mellem folkemusik og kunstmusik.

Jeg har aldrig sagt jeg spiller rock! Jeg sagde, at vi spiller på rockens præmisser. Rocken optræder på nogen-

lunde samme præmisser som Poul Reumert. Det handler om illusion og forførelse. Men også om at sætte det igang der er inden i publikum. Den bedste musikalske oplevelse hænger sammen med de følelser, der bliver vakt til live i den enkelte.

Altså snakker vi om at optræde. Træde op på en scene og servere noget. Der er mit orkester mere i familie med CV Jørgensen end Rebildspillemandene, selv om det musikalske arvegods er hentet, for en dels vedkommende, fra de samme kilder som Rebildspillemandene, mens der er mere sort folkemusik i CVs musik.

Du taler så meget om folkemusikens selvhad. For mig at se er det bare det, at det efterhånden er blevet sådan, at når man siger man spiller folkemusik siger langt de fleste publikummer gab. Det er blevet en myte, især blandt det yngre publikum, at folkemusik er kedeligt. Og det er den sandsynligvis også i mange tilfælde. Myter starter altid med en snært af sandhed i sig. Hvis Allan Olsen ved at undlade at sætte prædikatet folkemusik på sig, kan trække lidt mere, så gør han da selvfølgelig det. Af samme årsager kaldte jeg i starten ikke mit orkestres musik for folkrock, fordi det gjorde det sværere at sælge i telefonen. Nu da folk kender musikken, vil jeg da hjertens gerne kalde det folkrock, for nu er det ligemeget. Nu skal folk nemlig ind og høre Lars L.-Band.

At sætte musik i båse er jo kun et problem når man skal tale eller skrive om

musik. Ikke når man skal lytte eller danse.

Alle grænser er flydende.

Bruce Springsteen spiller rock med sit E-street band, men stod han og sang de samme sange med en ovationguitar og mundharpe ville det være kontemporær folkemusik.

Tager du Allan Olsen (nu har han godt nok ikke lavet plader, så du ken-

der sikkert ikke hans musik) og lod du ham synge og E-street akkompagnere, så ville det være rock.

En journalist skal på lidt plads sætte etiket på musik. Derfor kommer generaliseringerne. Men satte du dig en dag ned og virkelig analyserede mit orkesters musik, ville der dukke utallige ingredienser op.

Du siger, at det er vigtigt for os at

indse, at »folk« kan være ligeså fascinerende som andre stilarter. Det ved vi da godt. Hvad fanden tror du vi spiller det for?

Samtidig siger du, at vi ikke skal forfalde til at låne os frem fra andre stilarter.

Samtidig angriber du, at folkemusikken ikke er lydhør overfor de strømninger der er i samfundet... Det er for mig at se at modsige sig selv.

Du angriber også mit orkesters måde at optræde på. Man må ikke leve sig ind i sin musik med hele kroppen, og lade vildskaben komme ud af en ovationguitar. Skal det være en stratocaster ladet med blå toner før det er OK? Indlevelse og vildskab er ikke stilbundet. Hvide mennesker må også stønne. Jeg har set Ewald og Otto Trads i den grad gå i ekstase i deres musik. Eller hvad med Martin Andersen? Han har da et herligt kropssprog når han spiller.

Du siger vi ikke må gøre noget ud af vores tøj når vi går på scenen! Fordi vi spiller folkemusik. Er det overladt rockfolket? Forbandet sludder. Det handler om fascination og teater, og det gør ikke noget at gøre lidt ud af sig selv før alles øjne skal hvile på en. Det gælder jo i sidste ende om at give dem, der har betalt for at komme ind, en oplevelse.

Med de holdninger jeg synes du lægger for dagen er du ikke langt fra det image omkring folkemusik, som jeg blandt andet gerne vil gøre op med. Nemlig folkemusik som noget utidsvarende, kedeligt, usalgbart, verdensfjernt museumsstøvet tonesuppe.

Vi prøver i mit orkester at forene folkemusikkens tonesprog med rockens energi og fascination. At snakke om rockmusikken som folkemusikkens arvefjende forstår jeg slet ikke.

De skarpe grænser mellem stilarter findes i min erfaring næsten ikke blandt musikere. I hvertfald ikke blandt dem der har spillet så længe, at de har fundet ud af hvor lidt de i virkeligheden kan, og hvor svær enhver stilretning er hvis man bare vil beherske den nogenlunde. Hvis jeg nu en dag lavede en musical sammen med Steffen fra TV2, ville du sikkert blive overrasket, men det ville hverken Steffen eller jeg blive.

Kenneth Knudsen spillede med Sebastian i en musik der lå langt fra hans egen. Min egen bror Kristian spiller rock i DK og kontemporær »folk« i mit orkester. Finn Olafsson vælter sig lystigt mellem stilarterne, og hvad med bretoneren Dan Ar Bras. Prøv en dag og lyt til din Beatles!

Hvordan kan man så definere den folkemusik der serveres fra en scene. Den kontemporære folkemusik eller »folk«?

Her er jeg på glatis. Men jeg kan pege ud hvad det har noget med at gøre.

1) Instrumenterne. Akustiske og forstærkede akustiske instrumenter signalerer »folk«. Men Cathy Le surf bruger kun synthesizere.

2) Et deraf følgende rimeligere støjniveau signalerer »folk«. Men i England findes nu folk-punk.

3) Tekstudformningen signalerer »folk«. Den opremsende associationsgivende tekst er ikke så tæt forbundet med folkemusik som balladen. Endnu da, men længe leve dialektikken.

Var det Fisker Thomas der sang Kim Larsens sange med Memphis på fløjte og Hausgård på guitar ville det være folkemusik. Og med lidt god vilje kunne det da godt lade sig gøre.

4) Det historiske aspekt. Tekst og stemning peger ligeså ofte baglæns som

fremad. Men jeg kan godt se, at indtil videre kunne vi ligeså godt snakke om jazz, altså må vi have harmonikken og tonesproget med. Folkemusikken bruger et mere snævert område, mere simpelt. Ikke så mange udvidede akkorder – i hvertfald en anden slags udvidelser. F.eks. er den udvidelse, som sækkepi-bedronen eller drejelirens og dulcime-rens bordun toner giver, mere folkemusikalsk.

5) Rytmiikken. Folkemusik i bred forstand indeholder for så vidt alt. Dansk traditionel musik appellerer ikke så meget til underlivet som Turkannegerens i Kenya, men alligevel er den feeling, der ligger i buestrøget på en godt spillet sønderhoning, for mig at se i familie med jamaicareggaens rytme.

Tager du Talking Heads og hiver stikket ud, nærmer vi os med lynets hast det indre Afrika.

Altså når vi taler om funktionen, at spille folkemusik fra en scene, handler det om fascination mere end stilart. Og det handler om mediebevågenhed. Der er for evigt gået Poul Reumert i den.

For det er jo en naturlov, at den person der har lavet plader, været i Radio og TV og i avisen, allerede på forhånd har vundet en halv sejr på scenen. Den der ikke har nogen af delene har alle odds imod sig.

Det handler om, som Allan sagde, at blive bedre til at fascinere. Og jeg vil også følge Allan i, at det handler om ærlighed. Man skal spille musikken fordi man selv er fascineret og mener det man fyrer af. Man skal turde give noget af sig selv. Når du bliver fanget i en rolle eller en bestemt bås, risikerer du hurtigt at blive uinteressant.

Jeg mener det er vigtigt man kan mærke det er levende mennesker der

spiller. Ellers blir det fjernsyn. Small-talk på bredbåndnet.

Nu kan jeg godt se, at jeg kun definerer den kontemporære folkemusik, Der er jo også hele den del af scenen som forsøger at gengive musikken som den blev spillet før i tiden. Og den blomstrer, men ikke på de danske festivaler eller i medierne. Så den kender du sikkert ikke, men tag f.eks. spillemands-lauget Østjyderne i Århus. Her forsøger man at opdyrke en samværsform og ikke så meget scenehelte.

Konklusionen for mig er, at alle grænser er utroligt flydende, og at man må skelne mellem groft sagt

- 1) Traditionel musik (handler mest om samvær og bevarelse af musikalske rigdomme. Og dog udvikles spille-måderne hele tiden og der nykomponeres også.)
- 2) »Folk« eller Kontemporær folkemusik (lad os få et nyt navn) – handler mest om scenehelte!!!

Alle taler om, at folkemusikken er i krise. Det kan da godt være. Kriser er OK. Det eneste dagens optrædende folkemusikere kan bruge det til er til at blive bedre til at spille og fascinere, skrive, optræde, sælge sig selv uden at miste respekten. Kan det ikke lade sig gøre, vil stilartern dø. Og så kan det vel også være ligemeget.

Så vil jeg gerne være arkæolog eller langturschauffør, eller måske bogbin-der.

Venlig hilsen
Lars Lilholt.